

מספר קורס: 290.3571
תוכנית גנרית - שנה ד'
תוכנית פסגה - שנה ג'

סמינר משולב עשייה בקידום בריאות- סילבוס:

הרשתות החברתיות כאמצעי לקידום בריאות

Socisl media as a means for health promotion

סמסטר א' תשפ"ד 2023-2024, יום א' בין השעות 12:00-14:00

מרצה: ד"ר יעל דישון בן-עטר, ydishon@staff.haifa.ac.il

העולם בו אנו חיים נתון בעיצומה של מהפכה דיגיטלית ומהפכת המידע, הקוראות תיגר על הסדר הקיים ומובילות לשינויים מהירים המשפיעים על כל רבדי חייה של האנושות (בריאות, חינוך, כלכלה, חברה, ממשל ועוד). אחת מהתמורות הגדולות הינן התפתחותן של מגוון פלטפורמות חברתיות מקוונות שיצרו עולם וירטואלי המקביל ל"חיים האמיתיים" במציאות. כיום התפיסה המתגבשת היא שהעולם האמיתי והוירטואלי אחד הם. קידום בריאות מהווה אחד מאבני היסוד בבסיס תפיסת תפקידיה של האחות וביסודו מציע אמצעי להשגת יעדי פיתוח בר קיימא (SDGs) באמצעות שיתופי פעולה עם מגזרים ודיסציפלינות שונות תוך שילובן ושימוש במנעד רחב של פלטפורמות מקוונות על מנת להישאר מעודכן, רלוונטי ומותאם לאוכלוסיות יעד שונות.

מטרת העל של הקורס:

לאפשר לסטודנטיות ים ליישם את התיאוריה ומושגי היסוד בקידום בריאות במסגרת עבודת סמינר בקידום בריאות המשלב עשייה עם קהילות שונות ומגוונות במרחב החברתי המקוון.

תוצרי הלמידה בקורס:

1. להבין לעומק את העקרונות, הנחות היסוד והאסטרטגיות של קידום בריאות.
 2. לזהות ולבדל סוגיות בבריאות במגוון קבוצות אוכלוסייה (תחלואה, תמותה, התנהגות סיכונית)
 3. לנתח את יחסי הגומלין שבין הגורמים הסביבתיים, חברתיים והתנהגותיים המשפיעים על בריאותן של הקבוצות
 4. להפעיל חשיבה ביקורתית בנוגע לתוכניות קידום בריאות שנעשו בארץ ובעולם
 5. להתאים וליישם אסטרטגיות התערבות בקידום בריאות:
- בחירת הסוגייה הבריאותית ואיתור הקהילה הרלוונטית ברשתות החברתיות
 - איסוף המידע המקוון וניתוח השיח מתוך הקהילה שנבחרה (פוסטים, ראיונות, פודקאסט, סרטונים, כתבות וכו')
 - איתור החסמים של קהל היעד שעלו מניתוח התוכן בנוגע לסוגייה הבריאותית ומיפוי צרכים בהקשרים השונים (תרבותיים, חברתיים, סביבתיים) אל מול הספרות המדעית
 - תכנון ופיתוח תכנית התערבות (בניית קמפיין) המבוסס על כלי השיווק החברתי (Social Marketing)
 - הפצת הקמפיין במרחב המקוון
 - בניית כלי להערכת השימוש בתוצרי ההתערבות (צפיות, לייקים, תגובות וכו')

דוגמאות לנושאים שיועלו בפרויקטים:

הסטודנטיות ים יבחרו את הסוגייה/מצב הבריאותי על פי רצונם ובאישור המרצה. למשל: סוכרת, אלרגיות, הפרעות אכילה, דמנציה, צליאק, ועוד).

ההתקדמות הקבוצות בשלבי הפרויקט לאורך כל הסמינר תתבצע דרך הגשת מטלות באמצעות מצגת שלד שמופיעה באתר הקורס במודל

דרישות מהסטודנטיות.ם בקורס:

1. חובת נוכחות ב-100% מהמפגשים כלל כיתתיים [מליאה] ובמפגשים האישיים עם קבוצות הפרויקט)
2. במידה והלמידה בזום- השתתפות חובה במפגשי זום קבוצתיים ופרטניים עם מצלמה פתוחה.
3. קריאת מאמרים לקראת השיעורים והגשת מטלות בזמן
4. השתתפות פעילה בשיעורים ומעורבות בדיונים
5. הפגנת רצינות ויצירתיות בביצוע הפרויקט
6. הצגת התוצרים במאגר השיתופי שיפתח לטובת הקורס ובניחולטר של הקורס

תכנית מפורטת של הקורס:

מס'	תאריך	הנושאים	אופן העברת השיעור	מטלות
1	15.10.23	<ul style="list-style-type: none"> היכרות הצגת הסילבוס והסבר על הקורס והדרישות חזרה על עקרונות קידום בריאות ותכנון התערבות 	מליאה	חלוקה לקבוצות עבודה (3-4) סטודנטיות.ים). יש להירשם באתר הקורס עד ל 22/10
2	22.10.23	<ul style="list-style-type: none"> מגמות דיגיטליות בעולם הפער הדיגיטלי המדיה החברתית ואוריינות בריאות דיון על סוגיות בבריאות 	מליאה	
3	29.10.23	<ul style="list-style-type: none"> הכנה לבחירת הנושא הבריאותי ואיתור קהילה מתאימה ברשת היבטים אתיים עבודה כיתתית בקבוצות 	מליאה	הגשת תרגיל 1 במצגת- הסוגייה הבריאותית שנבחרה (נושא העל) + הצגת פרופיל הקהילה המקוונת להגשה באתר הקורס עד ה 12/11
4	5.11.23	<ul style="list-style-type: none"> איסוף המידע המקוון הנחיות לאיסוף הנתונים מתוך הקהילה 	מליאה	
5	12.11.23	<ul style="list-style-type: none"> פגישות קבוצתיות על איסוף הנתונים 		שאר הקבוצות ממשיכות בפרוייקט באופן עצמאי.
6	19.11.23			
7	26.11.23	<ul style="list-style-type: none"> ניתוח השיח ואיתור החסמים ומיפוי צרכים של הקהילה (הנחיות) הנחיות לביצוע סקירת ספרות ממוקדת הבעיה שהוגדרה 		הגשת תרגיל 2 במצגת- ניתוח השיח, זיהוי החסמים והגדרת מטרות הקמפיין. להגשה באתר הקורס עד ה 10/12
8	3.12.23	<ul style="list-style-type: none"> ניסוח מטרות-מודל SMART מיקוד ב 2-3 מטרות תהליכיות עבודה כיתתית בקבוצות 	מליאה	הגשת תרגיל 3- סקירת ספרות קצרה. להגשה באתר הקורס עד ה 24/12
	10.12.23	חופשת חנוכה		
9	17.12.23	<ul style="list-style-type: none"> עקרונות בשיווק חברתי (Social marketing) בקידום בריאות. 		

		<ul style="list-style-type: none"> איך כותבים תכנית שיווק מותאמת לאוכל' היעד בפלטפורמות החברתיות המקוונות? 		
הגשת תרגיל 4 במצגת. הגשת תכנית השיווק החברתי. להגשה עד ה 31.12.24		<ul style="list-style-type: none"> עבודה עצמאית על תכנית השיווק החברתי 	24.12.23	10
כל קבוצה תעלה למודל את מצגת הפרוייקט הסופית שלה, עד יום לפני ההצגה	מליאה: כל קבוצה מציגה בפני כל הכיתה	<ul style="list-style-type: none"> הצגות הפרוייקט (כל קבוצה תציג את חלקי הפרוייקט שעבדה עליו במהלך סמס א' באמצעות מצגת הפרוייקט (הקבוצתית) סיכום הסמסטר 	31.12.23 7.1.24 14.1.24	11 12 13

הערכה בקורס:

סמסטר א'	מרכיבים
25%	<ul style="list-style-type: none"> 100% נוכחות בשיעורים ובפגישות הקבוצתיות השתתפות פעילה בדיונים
75%	<ul style="list-style-type: none"> הגשת המטלות בזמן במצגת הקבוצתית ציון עובר בקורס: 70

הנגשת הקורס לסטודנטים עם לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית:

סטודנטים עם לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיהם, ושביניהם הם זקוקים להתאמות, אנא פנו לדיקנאט הסטודנטים למדור נגישות ולקיוות למידה: דואל LDA@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249265. לאבחון והתאמות בגין לקות למידה ו/או הפרעת קשב יש לפנות ליה"ל: דואל mhait@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249022. סטודנטים שיש ברשותם מכתב התאמות מהאוניברסיטה ואשר זקוקים להנגשה בקורס, אנא פנו אל מרצת הקורס במייל בסמוך לתחילת הקורס.

מקורות:

ארגון הבריאות העולמין אמנת אטווה לקידום הבריאות. (1986). *קידום בריאות*
[/http://www.who.int/healthpromotion/conferences/previous/ottawa/en](http://www.who.int/healthpromotion/conferences/previous/ottawa/en)

בראון-אפל, א., דאוד, נ. ולוין-זמיר, ד. (2016). *קידום בריאות – מתיאוריה למעשה*. הוצאת דיונון.

נוער בישראל: דפוסי שימוש בחומרים ממכרים, מעורבות באלימות ובאלימות ברשת. (2019)
<https://www.gov.il/he/departments/publications/reports/hbsc-2019>

מגדר, מין ומיניות בעולם דיגיטלי: חינוך מיטיב לצעירים ולצעירות, אפשרויות וסיכויים ד"ר עמליה רן וד"ר ליאת יוספסברג בן-יהושע. (2021) http://library.macam.ac.il/study/pdf_files/d33481.pdf

אתר של איגוד האינטרנט הישראלי - [/https://www.isoc.org.il](https://www.isoc.org.il)

פרויקט קיימות עירונית חוות דעת מומחה בנושא: מדיה חברתית וקיימות (2014) *נמרוד-דוויק-מדיה-חברתית-וקיימות-ערוך* ([jerusalemite.org.il](http://www.jerusalemite.org.il)) [.pdf](http://www.jerusalemite.org.il)

ספר תקצירים כנס קידום בריאות 19 *ספר-תקצירים מהשראה להטמעה* ([efsharibari.gov.il](http://www.efsharibari.gov.il))

(כל הרצאות הכנס של תכנית אפשרי בריא 2015)

http://video.tau.ac.il/events/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=958:efsharibari-2015&Itemid=560

האתר הרשמי השיתופי של גישת ה Positive Deviance - [/https://positivedeviance.org](https://positivedeviance.org)

אתר המציע מגוון כלים ואסטרטגיות לעבודה עם קבוצות [/https://www.liberatingstructures.com](https://www.liberatingstructures.com)

Bröder, J., Okan, O., Bauer, U., Bruland, D., Schlupp, S., Bollweg, T. M., ... & Jordan, S. (2017). Health literacy in childhood and youth: a systematic review of definitions and models. *BMC public health*, 17(1), 361.

Koyanagi, A., Veronese, N., Vancampfort, D., Stickley, A., Jackson, S. E., Oh, H., ... & Smith, L. (2020). Association of bullying victimization with overweight and obesity among adolescents from 41 low-and middle- income countries. *Pediatric obesity*, 15(1), e12571.

Tesler, R., Kolobov, T., Korn, L., Shuval, K., Levin-Zamir, D., Marques, A., & Fisch, Y. H. (2020). Trends in Tobacco Use among Children and Adolescents in Israel, 1998–2015. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(4), 1354.

https://books.google.co.il/books?hl=iw&lr=&id=ndwJAAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=health+promotion+in+nursing&ots=v-tf1Jj_uX&sig=4R6r3rChghGb42EcX2vwy4a0flQ&redir_esc=y#v=onepage&q=health%20promotion%20in%20nursing&f=false

הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות
החוג לסייעוד ע"ש צ'ריל ספנסר

كلية علوم الرفاه
قسم التمريض

Faculty of Social Welfare & Health Sciences
The Cheryl Spencer Department of Nursing

- Stellefson, M., Paige, S. R., Chaney, B. H., & Chaney, J. D. (2020). Evolving role of social media in health promotion: updated responsibilities for health education specialists. *International journal of environmental research and public health*, 17(4), 1153.
- Schillinger, D., Chittamuru, D., & Ramírez, A. S. (2020). From "infodemics" to health promotion: A novel framework for the role of social media in public health. *American journal of public health*, 110(9), 1393-1396.
- Mwaura, J., Carter, V., & Kubheka, B. Z. (2020). Social media health promotion in South Africa: Opportunities and challenges. *African Journal of Primary Health Care and Family Medicine*, 12(1), 1-7.
- Hudnut-Beumler, J., Po'e, E., & Barkin, S. (2016). The use of social media for health promotion in Hispanic populations: a scoping systematic review. *JMIR public health and surveillance*, 2(2), e5579.
- Brusse, C., Gardner, K., McAullay, D., & Dowden, M. (2014). Social media and mobile apps for health promotion in Australian Indigenous populations: scoping review. *Journal of medical Internet research*, 16(12), e3614.
- Johns, D. J., Langley, T. E., & Lewis, S. (2017). Use of social media for the delivery of health promotion on smoking, nutrition, and physical activity: A systematic review. *The Lancet*, 390, S49.
- Condran, B., Gahagan, J., & Isfeld-Kiely, H. (2017). A scoping review of social media as a platform for multi-level sexual health promotion interventions. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 26(1), 26-37.
- Wadham, E., Green, C., Debattista, J., Somerset, S., & Sav, A. (2019). New digital media interventions for sexual health promotion among young people: a systematic review. *Sexual health*, 16(2), 101-123.
- Tsao, S. F., Chen, H., Tisseverasinghe, T., Yang, Y., Li, L., & Butt, Z. A. (2021). What social media told us in the time of COVID-19: a scoping review. *The Lancet Digital Health*, 3(3), e175-e194.